

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.01.23

**Inventaris van het archief van Jakob
Gilles, 1746-1749**

Versie: 09-10-2020

W.E. Meiboom

Nationaal Archief, Den Haag 1981

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Leven en loopbaan van Jacob Gilles.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Afgescheiden archiefmateriaal.....	8
Verwante archieven.....	8
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9
Bijlagen.....	11
Stukken door raadpensionaris Jacob Gilles overgedragen aan de Gecommitteerde Raden.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Jakob Gillis

Archiefbloknummer:

3544

Omvang:

9 inventarisnummer(s); 0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Gilles, Jacob (ca. 1691-1765)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Jacob Gilles was raadpensionaris van Holland van 23 september 1746 tot 18 juni 1749. Het archief bevat o.a. afschriften van het verhoor van Johan van Oldebarnevelt, brieven van de gearresteerde publicist Rousset de Missy, en aantekeningen betreffende bestuurlijke besoiignes.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Jakob Gillis, nummer toegang 3.01.23, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Raadpensionaris Gilles, 3.01.23, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

LEVEN EN LOOPBAAN VAN JACOB GILLES

Jacob Gilles (Kollum, ca. 1691- Ypenburg 1765) stond bekend als kundig en welsprekend advocaat toen hij in 1731 als Raadpensionaris van Haarlem werd aangesteld. In 1746 werd hij als onderhandelaar toegevoegd aan de delegatie die vijandelijkheden met Frankrijk trachtte af te wenden. Deze onderhandelingen leidden -uit vrees voor Engeland- niet tot resultaat en werden later voortgezet te Breda. Op 23 september van hetzelfde jaar werd hij benoemd tot Raadpensionaris van Holland en van de Ridderschap. Ook de besprekingen in Breda bleven vruchteloos, en de Fransen vielen de Republiek binnen. Het land was buitenlands in oorlog en binnenslands in beroering. Willem IV werd stadhouder, tegen een achtergrond van grootschalig oproer.

Gilles kreeg hiervan zijn deel. Het volk schold hem uit voor Franschgezind en landsdief, en zijn huis werd aangewezen om door het grauw geplunderd te worden. De Staten betoonden zich jegens Gilles vervolgens zeer erkentelijk voor zijn verrichtingen, en boden hem "hunne hooge bescherming".

Ofschoon was gebleken dat Gilles de Staatsgezinde partij was toegedaan, bleef hij ondanks het aantreden van Willem IV in functie. Nadat twee aanzienlijke personen hem echter de raad gaven om ontslag te nemen, gaf Gilles op 3 mei 1749 aan zijn functie neer te willen leggen.

Hij verkreeg zijn ontslag met de titel Thesaurier Generaal van Holland, een een ruime jaarwedde. Hij leefde sindsdien als een vergeten burger op zijn landgoed Ypenburg bij Rijswijk, totdat zijn overlijden op 10 september 1765.¹

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

1 Gegevens ontleend aan: A.J. van der AA - Biographisch woordenboek der Nederlanden

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

Jacob Gilles heeft op 28 mei 1749 zijn archief aan de Staten van Holland overgedragen. De stukken zijn deels verdwenen, deels opgenomen in:

3.01.05 - Gecommitteerde Raden der Staten van Holland en West-Friesland. Zie bijlage voor een lijst van de stukken.

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor stukken van Jacob Gilles als pensionaris van Haarlem zie:

3.01.09 - Archief van de Gedeputeerden van Haarlem ter Dagvaart van de Staten van Holland, (1589) 1603-1787.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

- 1-2** Verhoor van Johan van Oldenbarnevelt in 1618, 1619; afschriften, (1737, 1747) 2 delen
1. In tweevoud.
2. Was Handschriftverzameling inv.nr. 95, 96.
1 1737
2 1747
- 3** Brieven van de gearresteerde publicist Jean Rousset de Missy aan raadpensionaris Jacob Gilles van 28 juni 1747 en ? 1747, betreffende de tegen hem ingebrachte beschuldiging van "onwettige correspondentie", 1747 3 stukken
Was verspreide collectie nr. 1152.
- 4** Aantekeningen van het besogne over het voorstel van Dordrecht om de maandgelden door de steden genegotieerd door de commissaris van de Liberale Gifte uit de tweede termijn te laten aflossen, concept, 24 februari 1748 1 stuk
Was Handschriften inv.nr. 1023.
- 5** Aantekeningen van het besogne over de zaak du Plessie, over zijn rang en plaatsnamen in de raad van Politie, concept, 13 april 1748 1 stuk
Was Handschriften inv.nr. 1023.
- 6** Aantekeningen van het besogne over de betaling door de Raad van State van enkele schippers die in dienst van het land gewerkt hebben, concept, 19 april 1748 1 stuk
Was Handschriften inv.nr. 1023.
- 7** Uittreksel uit de resoluties van de Gecommitteerde Raden van 24 maart 1749 houdende het verzoek aan enkele commissarissen (waaronder Jacob Gilles) om advies uit te brengen op het rekest van Jan Bakker c.s. of "witte zoete melkse kaas zonder lasten mogen worden verzonden en overgenomen"; met bijlage, 1749 2 stukken
- 8** Stuk houdende het voorstel van prins Willem IV aan Jacob Gilles 3 mei 1749 om hem zijn ontslag als raadpensionaris van de Staten van Holland in te laten dienen, afschrift, 1749 1 stuk

- 9** Inventaris van registers en andere charters, stukken en papieren door de afgetreden raadpensionaris Gilles overgeleverd aan commissarissen van de Staten van Holland
1749

BIJLAGEN

STUKKEN DOOR RAADPENSIONARIS JACOB GILLES OVERGEDRAGEN AAN DE GECOMMITTEERDE RADEN

Ingevolge een resolutie hierover van 22 mei 1749.

De nummers voor sommige beschrijvingen verwijzen naar het archief van de Staten van Holland.

Inventaris van registers en andere charters, stukken en papieren door den afgetreeden Raad-Pensionaris Gilles aan de Heeren van Zeeberg en Gallas, nevens den Secretaris Boeij, als daar toe door haar Edele Groot Mogende de Heeren Staaten van Holland en Westfriesland, speciaalijk gecommitteert bij resolutie van den 22e mey 1749, overgelevert de 28e mey van het selve jaar.

- Eerstelijk ses- en twintig gedrukte Registers van de resolutien van Haar Edele Groot Mogende over den jaare 1602, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1666, 1669, 1 vol., 1704, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1726, 1727, 1728 1 vol., 1730 1 en 2 vol., 1732, 1733 2 vol., 1734, alle behoorende tot het Comptoir van den Raadpensionaris en nog een van 1730 1 vol.
- Nog sestien geschreeve Registers, vervattende de Secreete Resolutien van haar Edele Groot Mog. over den jare 1728, en so vervolgens tot 1749 beide inclusieve.
- Vijf geschreeve Registers van de Resolutien van haar Edele Groot Mog. over de jaren 1747 en 1748 en het loopende Register van 1749.
- Een gebrooke gedrukte Register van de Resolutien van haar Edele Groot Mog. over den jare 1748.
- Drie gedrukte Indexen op de Registers van de Resolutien van haar Edele Groot Mog. over de jaren 1746, 1747 en 1748.
- Twee geschreeve Indexen op de Registers van haar Edele Groot Mog. over den jare 1748, en het loopende over den jare 1749.
- Een gedrukt Register van de Resolutien van haar Hoog Mogende over den jare 1699.
- Vier losse geschreeve Registers van de Resolutien van haar Hoog Mog., het eerste van 4 july tot ult^o december 1746, twee over de jaren 1747 en 1748, en het loopende over 1749.
- Een geschreeve Register van de Resolutien van de Heeren Gecommitteerde Raden over den jare 1672.
- 4016. Een gedrukte verzaameling van de Staaten der gemeene middelen zedert 1666-1746 inclus.
- 4013-4015. Drie geschreeve Verbaalen van den Commies Fiscaal van de gemeene middelen over den jare 1740 en 1742.
- Twee Staaten van Oorlog over de jaaren 1747 en 1748.
- Een bundeltje met overgenoomen saaken, raakende de vergadering van Holland. Getekent met de letter A.
- Nog een bundel met overgenoomen saaken van diversche jaren, geteekent met de letter B.

- Een bundel met de punten van beschrijving van verscheide vergaderingen. Getekent C.
- Vijf bundels met commissoriale saaken over de jaaren 1742, 1745, 1746, 1747, 1748 en 1749. Geteekent met de letter D 1, 2, 3, 4, 5.
- Een bundel met vier origineele requesten van Mr. Everard François Schimmelpenning, R.O. behoorende tot seekere missive van de kamer van Justitie te Vianen, aan haar Edele Groot Mog. geadresseert en die commissoriaal gemaakt is in handen van de Heeren Gedeputeerden der stad Haarlem, en verdere Leeden tot de saaken van justitie. Geteekent E.
- Een bundeltje met stukken raakende de negotiatie over de Commerce-Traktaat met Vranrijck. Geteekent F.
- 3996 III Een dito, raakende een voorgeslaage geld-negotiatie door den Raad van State ten lasten van de gesaamentlijke Bondgenooten met een Project van Tontine bij wege van Loterije. Getekent G.
- Een dito, raakende de Secreete geld-negotiatie door den Raad van State gedaan, onder verband van de Provincie van Holland, waar onder twee lijsten van beleende Generaliteits Obligatien etc. en nog eenige saaken, raakende het engagement van de Provincie van Holland, ten behoeve van Andries Pels en Soonen, tot rembursement der op te schietene geld-sommen voor de krijgsgevangene troupes in Vrankrijck, daer in gemelt. Geteekent H.
- Twee bundels raakende de liberale gifte, waar onder in de eerste eenige stukken, die behooren tot werk, dat de clerquen Van Muyden en Pot in handen hebben, en zijnde in die andere bundel eenige origineele stukken, die afrekeningen met de stad van Amsterdam concerneerende, alsmede een receptisse van den muntmeester, Otto Buck in dato 24febr. 1749, vijf rapporten van den Essayeur Generael Emants, en negentien Notitien van het onwigtig goud etc. Geteekent I 1 en 2.
- Een bundeltje met twee Secreete missivens van den envoye de Swart, ter Generaliteit ingekomen den 25e april 1749, en een origineele ordonnantie van den Raad van State ten behoeve van den heere Grave van Golofkin, wegens de 2e termijn subsidie aan Rusland, mij door gemelde Heere Grave ter hand gesteld, om contra-ordonnantie te hebben. Geteekent K.
 - Den 20 mey 1749 is op speciale requisitie van den Heere Grave van Golofkin die ordonnantie in den text gemeld, aan denselve teruggegeven.
- Een bundel met loopende saaken raakende de Heeren Gecommitteerde Raden en daar onder alle de stukken, concerneerende de requesten van de weduwe Messchaert en C. Lublinck om extraditie van haar geplunderde goederen onder de Diaconije te Haerlem berustende. Het overgegeven plan van Financie van Monsr. de Sörgo en de stukken raakende de Dormant met de sleutel daer toe behoorende mede bij deesen overgegeeven. Geteekent L.
- Nog twee bundels met diverse stukken raakende de Heeren Gecommitteerde Raden. Geteekent M 1 en 2.
- Ses bundels met Secreete Resolutien van haar Hoog Mogende over de jaaren 1746, 1747, 1748 en 1749. Geteekent N 1, 2, 3, 4, 5, 6.
- Een bundel met Resolutien commissoriaal raakende de overgesondene

- lijsten der borgers in de Rep. Sweeden. Geteekent O.
- Een bundel met stukken, raakende het provisioneel middel tot remplacement der afgeschafte Pagten. Geteekent P.
 - Een bundel met stukken raakende de collective middelen. Geteekent Q.
 - Een bundel met stukken raakende het voorgeslaage finaal middel, tot remplacement der afgeschafte pagten. Geteekent R.
 - Een bundel met stukken raakende de personeel Quotisatie. Geteekent S.
 - 1292C Een bundel met plans van Financie. Geteekent T.
 - Een bundel met stukken, raakende de laatste loterije. Geteekent U.
 - Drie bundels met stuken raakende de Financie, en daar onder de respective maandstaaten der ontvangers. Geteekent V 1, 2, 3.
 - Twee bundels met stukken raakende militaire saaken. Geteekent W 1, 2.
 - Een bundel met stukken raakende de admiraliteit en seesaaken. Geteekent X
 - 3962. Een bundel met stukken raakende de rivier de Lecq en het Pannerdesche Canaal met het project, en de kaarten figuratif van Cornelis van Bekum. Geteekent Y.
 - Een bundel met stukken raakende de waargelders. Geteekent Z.
 - Een bundel met stukken raakende de munte. Geteekent AA.
 - Een bundel met stukken raakende kerkelijke saaken, geteekent BB.
 - Een bundel met stukken raakende de naturalisatien ad honores en verscheide requesten, die materie concerneerende. Geteekent CC.
 - Een bundel met stukken raakende de Oost-indische Compagnie. Geteekent DD.
 - Een bundel met stukken raakende de Colonie van Suriname. Geteekent EE.
 - Een bundel met stukken raakende de besending aan de Provincien van Friesland en Stad en Lande etc. Geteekent FF.
 - 4056C Een bundeltje met stukken raakende de Posterijen. Geteekent GG.
 - Een bundeltje met stukken raakende het project van Cornelis van Bekum over de Hennip. Geteekent HH.
 - Een bundeltje met stukken raakende de buitenlandsche ministers. Geteekent JJ.
 - 1280C Een paquet met stukken, raakende Ravesteijn en Meegen. Geteekent KK.
 - Drie bundels met stukken raakende de liquidatien tusschen het Zuider- en Noorder-Quartier over de jaaren 1745, 1746 en 1747, Geteekent LL 1, 2, 3.
 - Een bundel met stukken raakende de vredehandeling. Geteekent MM.
 - Nog 31 bundels met stukken en papieren van den tijd van den Heer Raadpensionaris Van der Heim en overige raadpensionarissen, waaronder verscheide stukken, concerneerende de liquidatien tusschen het Zuider- en het Noorderquartier over diverse jaaren.
 - En nog eindelijk drie packen, in wash-linnen verseegelt, met secreete stukken, door den Secretaris Marteville op ordre van wijlen de Raadpensionaris Van der Heim versamelt, en van wijlen den Heer Van Ginkel overgegeeven; en na de dood van de Heere Van Ginkel aan de Raadpensionaris Gilles door wijlen den Heere Grave van Athlone toegesonden, zijnde daarbij gevoegd een specificatie van het geen daar

in is geschreeven met de hand van den gemelden Secretaris Marteville, als mede een specificatie van verschoote penningen, die hem uit dien hoofde nog soudén competeeren.

- De Secreete stukken zijn in een koffer gelegd, waar van de sleutel ter bewaaringe gegeven is aan den Heer Van 's-Gravemoer.